

Resum de les opinions del Grup de Lectura en la trobada del 18 d'octubre de 2010 sobre OLOR DE COLÒNIA, de Sílvia Alcántara:

Les opinions generals dels membres del Grup van dividir-se entre els que no van quedar seduïts pel llibre —i que fins i tot els va costar d'avançar en la lectura— i, d'altra banda, els que van quedar gratament impressionats per la novel·la de Sílvia Alcántara i van considerar l'obra tota una descoberta. Hi ha qui va interpretar la història narrada a *Olor de Colònia* com una metàfora del país en l'època franquista. Es va valorar positivament la descripció del món fabril i es va comentar la importància del riu Llobregat —un riu treballador, es va dir— en el desenvolupament industrial del país, amb una etapa final de diàspora cap a la gran urbs de Barcelona un cop les fàbriques de les colònies no van resistir la reconversió. També es va dir que l'obra tenia tocs de realisme, naturalisme i costumisme.

Es va acordar que la trama argumental enganxa i que descriu perfectament les misèries personals enquistades en un cercle tancat, en un món opressiu que recorda vivament l'estructura d'una societat feudal. S'habita en un ambient de por, tant de l'amo —la por directa— com del què diran, una por més boriosa, però omnipresent. Els personatges de la novel·la pateixen el fet paradoxal de viure protegits per un entorn que no els deixa sortir; un lloc, la colònia, que és alhora castell protector i presó indefugible. És rellevant en l'obra també l'ambient de claustrofòbia, creat expressament i de forma reeixida, aquesta mena de teranyina en què es converteix el modus vivendi dels habitants de la colònia. La novel·la desperta interès perquè en el seu argument hi ha elements d'intriga que aboquen a una solució. L'argumentació es va trobar arrodonida, sense fils sobers, però també es va dir que el final semblava un pèl forçat. Tot i que l'obra no és biogràfica, està fora de dubtes la inspiració de l'autora en les vivències de gent vinculada a les colònies del Bages. També es va assenyalar la importància donada al control de l'escola a fi i efecte que les generacions que anessin creixent a la colònia tinguessin els paràmetres de la jerarquia ben assumits. La influència i l'acció directa de l'Església catòlica en aquest fet queden sobradament demostrades en la novel·la d'Alcántara.

El text estableix un seguit de jocs formals, com per exemple la coincidència de les frases en el final i el principi de cada capítol, i es presenta amb una literatura acceptable —algunes opinions van parlar de “no tan fluixa com m'esperava”—, amb monòlegs entrellaçats i una estructura narrativa bona. El lector no es perd en les situacions temporals i es va valorar també el registre del llenguatge, que es va trobar encertat. Sobre l'autora “plana l'ombra” de l'escola d'escriptura d'on va sortir, però els parers van coincidir a dir que Sílvia Alcántara té el do de l'escriptura i que els artificis apresos a l'escola han estat ben traslladats al llibre, tot i que les pautes escolars de vegades sobresurten inevitablement. Una membre del Grup va referir-se als comentaris d'Alcántara sobre la part més simbòlica de l'obra i va esmentar la xemeneia (fermesa), el pont (reconciliació), la sirena, la resclosa i altres referents de l'obra en què el valor del símbol es fa ben palès.

L'obra conté moltes històries i molt personatges diferents. Del Climent que neix a la colònia als que s'hi integren per raons laborals o de parentiu. Els personatges es van trobar pròxims i alguns arriben a commoure el lector, sobretot els casos d'unes vides completament marcades, gairebé sense destí possible, sense marge de maniobra per l'exigència social de la colònia. Entre els personatges hi ha un munt de conflictes personals gairebé sempre fonamentats per la diferència de classe, per una jerarquia ineludible que s'imposa a tota ultrança.

Els membres del Grup van concloure que no era d'estranyar l'èxit de la novel·la i els molts exemplars que se n'han venut, ja que el seu argument ha arribat en un moment en què interessava socialment la recuperació de la memòria del món de les colònies, un entorn sens dubte fascinant per a novel·lar. Es va opinar que l'autora ha pogut rebre influències de Rodoreda o Cabré i també es va comentar l'anècdota segons la qual el llibre primer es referia a "les pudors" de les colònies i, segons sembla, algú relacionat amb el procés d'edició va influir perquè es transformessin en "olors" per poder positivament el títol del llibre i crear un joc de paraules que sens dubte ha beneficiat l'obra en gran manera.

Com d'habitud, el nostre agraïment més sincer als components del Grup de Lectura per la seva assistència i per les seves encertades contribucions al debat. Us esperem a la nostra pròxima cita:

SIETE CASAS EN FRANCIA, de Bernardo Atxaga (Alfaguara, 2009).

(Dilluns, **15 de novembre** de 2010, a les 7 de la tarda).